

UTASRENDSZEREK ÉS UTASTÁJÉKOZTATÁS TOVÁBBI FEJLŐDÉSE LÉGITÁRSASÁGI ÉS REPÜLŐTÉRI KÖRNYEZETBEN

Berényi-Gábor Ágota

Berényi-Gábor Ágota - előadó – e-mail: agnesbereny@gmail.com

- 20+ év MALÉV + 5 év SITA + repülőtér + földi kiszolgálási ügynökségi szolgálat
- Minden oldalról az elejétől végig követhette az informatikai szervezetek evolúcióját
- Rendszerek kiválasztása, bevezetése, oktatása, integrálása, szervezetfejlesztés
- Informatikai üzemeltetés vezető, sales majd informatikai vezető
- ELTE TTK-n matematikus, a BME-n közlekedés matematikai szakmérnöki képzettséget szerzett

TÉMAKÖRÖK

- Utas kezelési rendszerek fejlődése 1985-től
- Utas kezelési rendszerek felépítése
- Speciális hardver igények
- Szervezet korszerűsítés
- Utas kezelési rendszerek sajátosságai
- Járatinformációs rendszerek

MALÉV INFORMATIKAI FEJLESZTÉS

FŐ MÉRFÖLDKÖVEI

érintett rendszerek

- 1954-1975 – hang, lyukszalag telex-
- 1975 – **Utashelyfoglalási** rendszer bevezetése (SITA Gabriel rendszer *világelsőként*)
- 1978 - *Utasselezési és járatindítási rendszer bevezetése (DCS Raycheck. 1. generáció)*
- 1981- *Járatinformációs és utas-tájékoztatási rendszer – Rayfids (1. generáció) bevezetése*
- 1982- **Útvonal-tervezés, navigáció** automatizálása, SITA Flight Planning rendszer bevezetése
- 1982-83 **Műszaki karbantartási és anyag-gazdálkodási** rendszer -SAGIL kifejlesztése és bevezetése
- 1983- **Légi áru** fuvarozási rendszer bevezetése (SITA Cargo rendszer *világelsőként*)

MALÉV INFORMATIKAI FEJLESZTÉS FŐ MÉRFOÖDKÖVEI

érintett rendszerek

- 1985 – *2 terminálos repülőtéri üzem biztosítása :
SDCS, FIDS 2. generációk bevezetése,
operatív üzem irányítás automatizálása elindul*
- 1990- fajlagos előnyszámítás, optimalizálás 1. generáció,
IATA Yield Management rendszer elindul
- 1992 - **hajózó személyzet tervezés és vezénylés**
automatizálása, SITA Crew management bevezetése
- 1999- **üzemirányítás rendszerek (ops, crew) migrációja**
a Lufthansa Systems Netline termékcsaládra
- 2005 - **magyar termék Cargo bevezetés**
- 2009- **MALÉV utas rendszerek migrációja**
AMADEUS Altéa platformra

UTASKEZELÉSI RENDSZEREK FEJLŐDÉSE 1985-TŐL

Raycheck rendszer lecserélés:

- 1985-ben Ferihegy 2-es terminál megépítése, 2 terminálos üzem

Új rendszer kiválasztásának szempontjai

- hazai korlátozások a hardver beszerzésben
- „osztott” üzemmódban működő alkalmazás használata
- fejlettebb funkcionalitás
- a rendszer folyamatos fejlesztésének a lehetősége

Döntés:

- SITA DCS rendszerének a bevezetése 1985 - „LOADSTAR” fantázianévvel
- következő generáció, szintén SITA rendszer az SDCS = SITA Departure Control System

Az első atlantai tanfolyam.....

UTASKEZELÉSI RENDSZEREK FELÉPÍTÉSE

Rendszerkapcsolatok:

- *Bejövő adatok* – utas lista a helyfoglalási rendszerből
- *Kimenő adatok* – a járáttal kapcsolatos utas- és áruterhelésre vonatkozó adatok a célállomásra

A rendszer fő funkciói

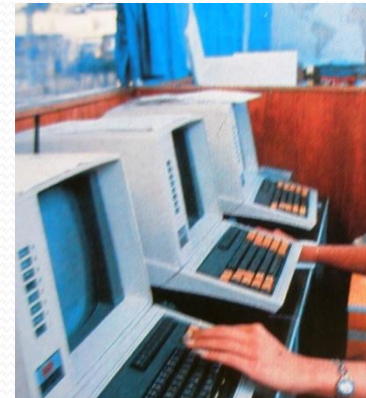
- menetrendi alapadatok és változások kezelése
- bejövő utas terhelési adatok automatikus feldolgozása
- napi járatteherhelések, repülőgép konfigurációk meghatározása
- utas- és poggyászfelvétel,
- a beszállítás ellenőrzése
- súly-és súlypontszámítás
- kimenő adatok és üzenetek automatikus generálása

SZERVEZET KORSZERŰSÍTÉS

➤ Számítógépes Rendszerellenőrző Központ megalakítása

feladatai:

- alkalmazásüzemeltetés
- alapadat bevitel és -karbantartás
- napi adatok ellenőrzése, változások követése
- első szintű alkalmazás támogatás
- *később:* a DCS rendszer után bevezetett további alkalmazásokra hasonló feladatok ellátása
- szükség esetén „human interface” a rendszerek között

SPECIÁLIS HARDVER IGÉNYEK

Különleges drága eszközök

beszállókártya nyomtatás:

formanyomtatvány,
mágnescsíkos ATB

A4 papír (home check-in),

gate reader - olvasó

poggyászcímke nyomtatás

papírszalag,

vonalkódos poggyászcímke

Self Service Check-in

automatikus utasfelvételre

szolgáló eszközök

UTAS KEZELÉSI RENDSZEREK SAJÁTOSSÁGAI

- utasfelvételi rendszer használói a légitársaságok és a földi kiszolgáló szervezetek
- „dedikált check-in” kontra „common check-in” kérdés felvetése
- repülőtér optimális kapacitáskihasználása érdekében CUTE (Common Use Terminal Equipment) koncepció bevezetése

JÁRATINFORMÁCIÓS RENDSZEREK

- Az utas tájékoztatás repülőtéri feladat, de Budapesten a MALÉV vezette be és üzemeltette 1998-ig, a Terminál 2B megnyitásáig
- Rendszer generációk:

RAYFIDS
SAFIT/MALÉV FIDS
AMRIS FIDS
FERRANTI FIDS

JÁRATINFORMÁCIÓS RENDSZEREK

Utastájékoztatás területei:

- *utasfelvételi csarnokban:*
központi és utasfelvételi pultok feletti tájékoztatás
- *induló tranzit területén:*
beszállítással kapcsolatos tájékoztatás
- *érkező tranzit területén:*
átszállással kapcsolatos tájékoztatás,
poggyászszalagokkal kapcsolatos tájékoztatás

JÁRATINFORMÁCIÓS RENDSZEREK

Belső szolgálatok tájékoztatása

- A kiszolgálás minden területén az érintett szervezetek a számukra releváns információkat testre szabottan megkapják
- *Következmények a szolgálatvezénylés területén:*
- storno rádió készülékeken keresztüli információterítés helyett real-time automatikus vezénylés
- diszpécsterszolgálatok kialakítása szakterületek szerint

JÁRATINFORMÁCIÓS RENDSZEREK

➤ *Következmény: a repülőtér és a MALÉV statisztikák, valamint elemzések készítésében*

- automatikusan feldolgozható adatok gyűjtése : utaslétszám, áru, menetrendszerűség
- AODB (Airport Operational Database) koncepció kialakításának alapja a FIDS rendszer adat állománya

